

DRUGI KOLOKVIJUM IZ ELEKTROTEHNIKE

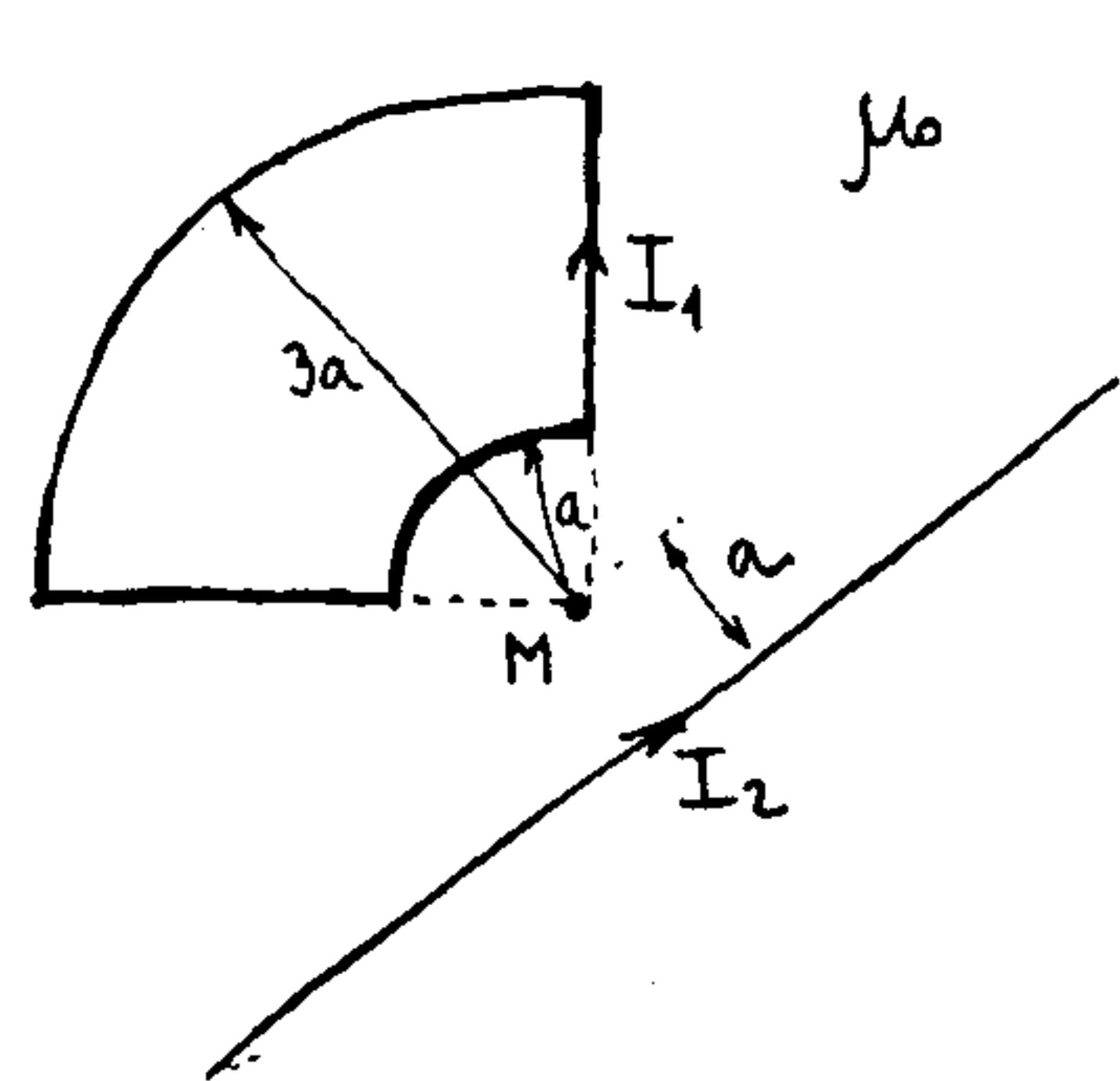
29.12.2014.

GRUPA 2

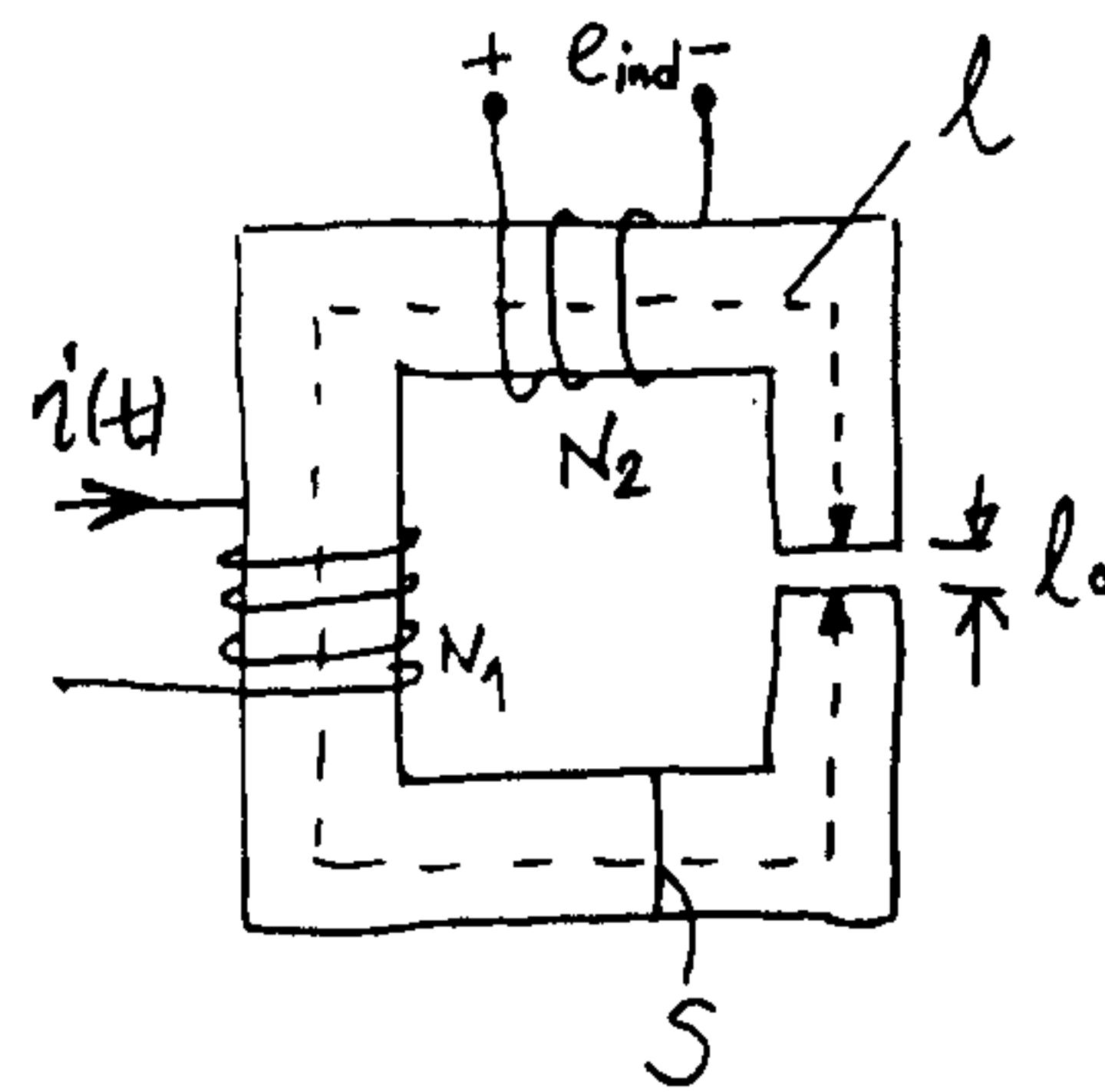
1. U istoj ravni u vazduhu nalaze se kontura kroz koju protiče struja intenziteta I_1 i beskonačno dugačak pravolinijski provodnik sa strujom I_2 (Slika 1). Kontura se sastoji od dva kružna luka (četvrtine kružnica) poluprečnika a i $3a$ i dva pravolinijska segmenta. Odrediti vektor magnetne indukcije u tački M, koja se nalazi u centru kružnih lukova, i na rastojanju a od provodnika. (5 poena)

2. U kolu na Slici 2 prikazano je magnetno kolo sa dva namotaja. Namotaj sa N_2 navojaka je otvorenih krajeva, a kroz namotaj sa N_1 navojaka protiče struja intenziteta $i(t) = I_m \sin(\omega t)$. Jezgro je površine poprečnog preseka S i dužine srednje linije l , i sadrži vazdušni procep debljine l_0 . Magnetna permeabilnost jezgra iznosi μ .

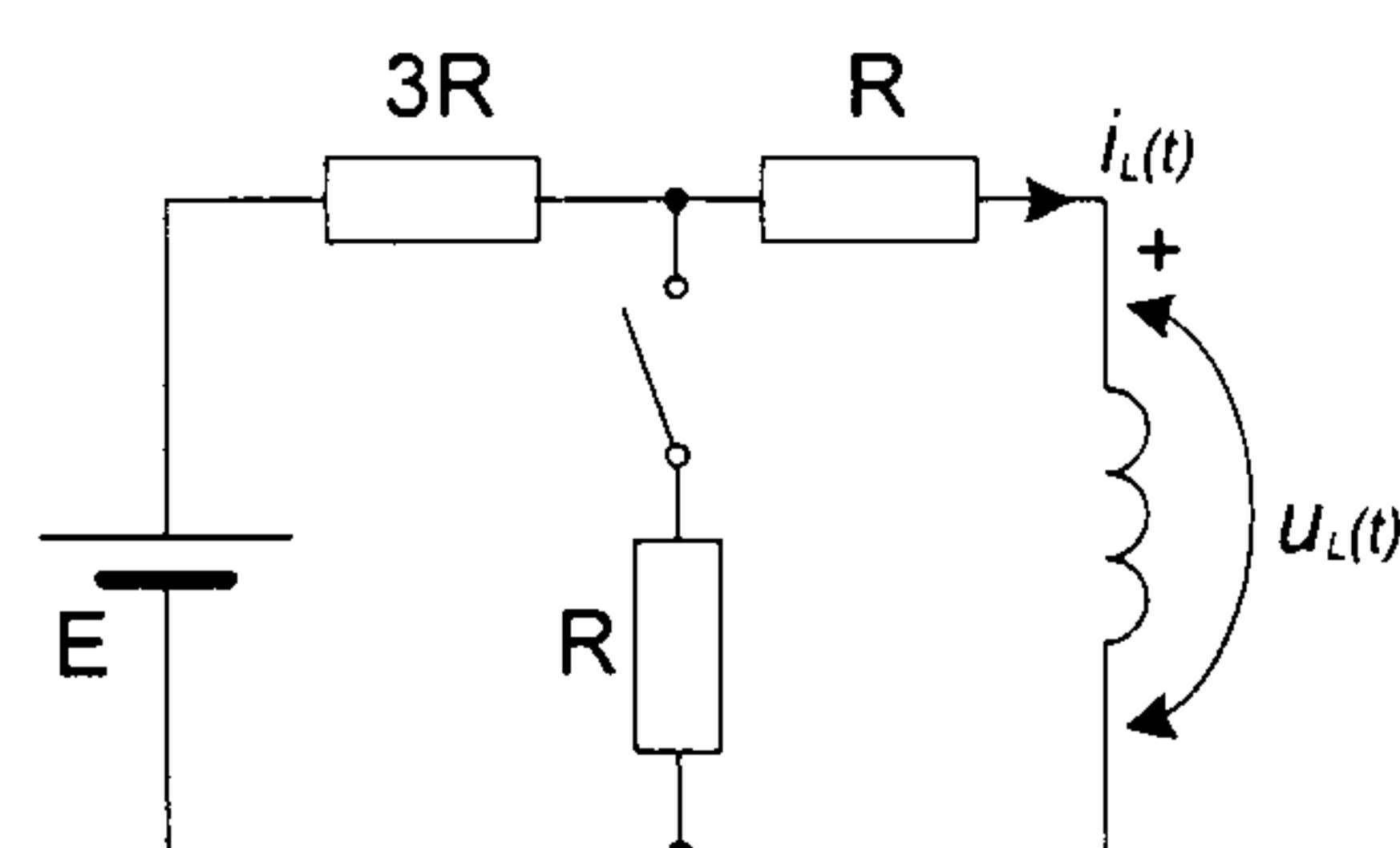
- a) Odrediti izraz za fluks vektora magnetne indukcije u jezgru. (3 poena)
 b) Odrediti izraz za induktivnost namotaja sa N_1 navojaka. (2 poena)
 c) Odrediti izraz za elektromotornu силу indukovana na krajevima namotaja sa N_2 navojaka. (3 poena)

Slika 1

Slika 2

Slika 3

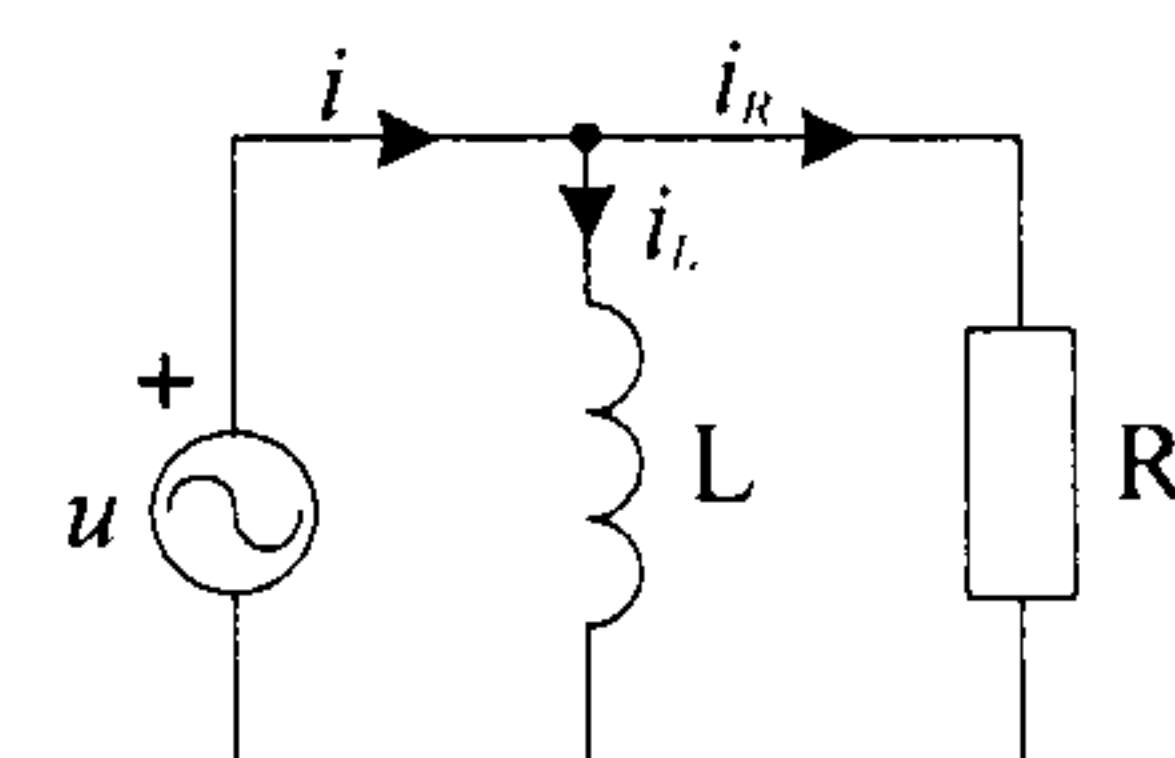
3. U kolu na Slici 3 poznato je E , R , i L . Prekidač je zatvoren i u kolu je uspostavljeno stacionarno stanje. U trenutku $t = 0$, prekidač se otvara. Odrediti izraz za intenzitet struje $i_L(t)$ i napon kalema $u_L(t)$ nakon otvaranja prekidača i nacrtati odgovarajuće vremenske dijagrame. Odrediti minimalnu i maksimalnu vrednost energije magnetnog polja kalema u toku prelaznog procesa. (7 poena)

4. Dva prijemnika vezana su paralelno i priključena na naizmeničan napon efektivne vrednosti $U = 500\text{ V}$. Prvi prijemnik je pretežno kapacitivan i ima aktivnu otpornost $R_1 = 25\Omega$ i faktor snage $\cos \varphi_1 = \sqrt{2}/2$. Drugi prijemnik je pretežno induktivan, aktivne i prividne snage $P_2 = 600\text{ W}$ i $S_2 = 750\text{ VA}$.

- a) Odrediti kompleksnu impedansu prvog prijemnika. (1 poen)
 b) Odrediti efektivne vrednosti struja I_1 i I_2 u prijemnicima. (2 poena)
 c) Odrediti ukupnu aktivnu, ukupnu reaktivnu i ukupnu kompleksnu prividnu snagu celokupnog potrošača. (3 poena)

5. Na Slici 4 je prikazano kolo naizmenične struje koje se napaja naponom trenutne vrednosti: $u(t) = 20\sin(\omega t + \pi/2)\text{ V}$, gde je $\omega = 1000\text{ rad/s}$. Poznate su sledeće vrednosti elemenata u kolu: $R = 10\Omega$, $L = 10\text{ mH}$.

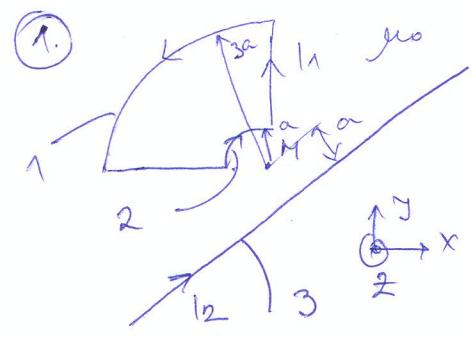
- a) Odrediti kompleksne izraze za označene struje; (3 p.)
 b) Predstaviti na fazorskom dijagramu napon generatora i struje u granama; (1 p.)
 c) Odrediti aktivnu, reaktivnu i prividnu snagu celokupnog potrošača; (2 p.)
 d) Odrediti trenutnu vrednost struje otpotnika i struje generatora. (3 p.)

Slika 4

6. Na sistem trofaznog napona $3 \times 5\text{ kV}$ priključen je trofazni potrošač povezan u zvezdu. Impedansa svake faze potrošača iznosi $\bar{Z}_f = 300 - j400\Omega$. Odrediti: efektivnu vrednost linijske struje, aktivnu, reaktivnu i prividnu snagu potrošača. (5 poena)

GRUPA 2)

$$\vec{B}_M = \vec{B}_{M1} + \vec{B}_{M2} + \vec{B}_{M3}$$

$$\vec{B}_{M1} = \frac{1}{4} \cdot \frac{\mu_0 I_1}{2 \cdot 3 \pi} \hat{k} = \frac{\mu_0 I_1}{24\pi} \hat{k}$$

$$\vec{B}_{M2} = \frac{1}{4} \frac{\mu_0 I_1}{2 \cdot \pi} (-\hat{r}) = -\frac{\mu_0 I_1}{8\pi} \hat{r}$$

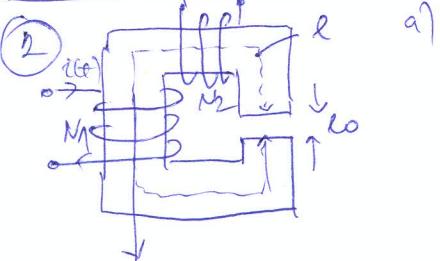
$$\vec{B}_{M3} = \frac{\mu_0 I_2}{2\pi a} \hat{r}$$

$$\vec{B}_M = \left(\frac{\mu_0 I_1}{24\pi} - \frac{3\mu_0 I_1}{32\pi} + \frac{\mu_0 I_2}{2\pi a} \right) \hat{k} = \left(-\frac{2\mu_0 I_1}{24\pi} + \frac{\mu_0 I_2}{2\pi a} \right) \hat{k}$$

$$\boxed{\vec{B}_M = \frac{\mu_0}{12\pi} \left(-I_1 + \frac{6I_2}{a} \right) \hat{k}}$$

ende

5p

$$\oint \vec{H} d\vec{l} = \sum I$$

$$H_1(t)L + H_2(t)L_0 = N_1 i(t)$$

$$\frac{BL_1(t)}{\mu} + \frac{BL_2(t)L_0}{\mu_0} = N_1 i(t)$$

$$\frac{\phi(t)L}{S\mu_0} + \frac{\phi(t)L_0}{S\mu_0} = N_1 i(t)$$

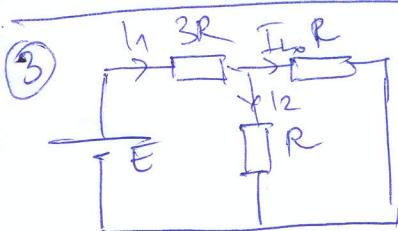
$$\boxed{\phi(t) = \frac{N_1 i(t) S}{\epsilon/\mu_0 + L_0/\mu_0}}$$

- a) 3p
b) 2p
c) 3p

b) $L_1 = \frac{N_1 \phi(t)}{i(t)} \Rightarrow \boxed{L_1 = \frac{N_1^2 S}{\epsilon/\mu_0 + L_0/\mu_0}}$

c) $e_{ind}(t) = - \frac{N_2 d\phi(t)}{dt} = - N_2 \frac{N_1 S}{\epsilon/\mu_0 + L_0/\mu_0} \frac{di(t)}{dt} = - \frac{N_1 N_2 S}{\epsilon/\mu_0 + L_0/\mu_0} i_{avg} \cos \omega t$

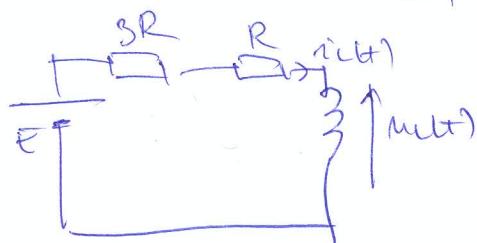
$$\boxed{e_{ind} = - \frac{N_1 N_2 S \sin \omega t}{\epsilon/\mu_0 + L_0/\mu_0} \cos \omega t}$$

СТАБ-СТАБЕ $\pi \neq 3$

$$I_{10} = I_2 = \frac{1}{2} I_1 = \frac{1}{2} \frac{E}{3R + R/2} = \frac{1}{2} \frac{2E}{7R} = \frac{E}{7R}$$

представим в пологе $\pi \neq 0$

$$E - 4Ri(t) - u_{LT} = 0$$

$$u_{LT} = L \frac{di}{dt}$$

$$E - 4Ri(t) - L \frac{di}{dt} = 0$$

$$\frac{di}{dt} + \frac{4Ri(t)}{L} = \frac{E}{L}$$

$$\frac{di_L(t)}{dt} + \frac{i_L(t)}{L/4R} = \frac{E}{L} \Rightarrow t > \frac{L}{4R}$$

$$K > \frac{E}{L}$$

$$i_L(t) = Ae^{-t/C} + B$$

$$B = KC = \frac{L}{4R} \cdot \frac{E}{K} \Rightarrow \frac{E}{4R}$$

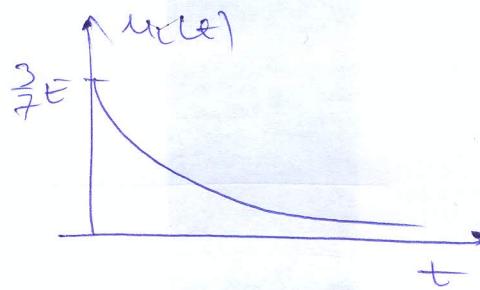
$$A + B = I_{L0} \Rightarrow A = I_{L0} - B = \frac{E}{7R} - \frac{E}{4R} = -\frac{3E}{28}$$

$$i_L(t) = -\frac{3E}{28} e^{-t/C} + \frac{E}{4R} = \frac{E}{4R} \left(1 - \frac{3}{7} e^{-t/C} \right)$$

$$i_L(t) = \frac{E}{4R} \left(1 - \frac{3}{7} e^{-t/C} \right)$$

$$u_L(t) = L \frac{di_L}{dt} = \frac{L}{4R} \left(-\frac{3}{7} \right) \cdot -\frac{1}{C} e^{-t/C} = \frac{3KE}{28R} \cdot \frac{1}{C} e^{-t/C}$$

$$u_L(t) = \frac{3}{7} E e^{-t/C}$$

$$W_L(t) = \frac{1}{2} L i_L^2(t)$$

$$W_{\text{MIN}} = \frac{1}{2} L i_{\text{MIN}}^2(t) = \frac{1}{2} L \cdot \frac{E^2}{49R^2} = \boxed{\frac{E^2 L}{98R^2}}$$

$$W_{\text{MAX}} = \frac{1}{2} L i_{\text{MAX}}^2(t) = \frac{1}{2} L \cdot \frac{E^2}{16R^2} = \boxed{\frac{E^2 L}{32R^2}}$$

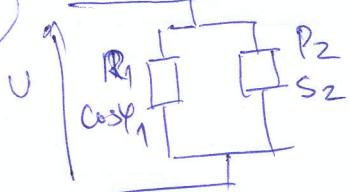
↑ P

$$a) \bar{z}_1 = R_1 + jX_1 \rightarrow \text{направлено вдоль проводника}$$

$$\sin \varphi_1 = \sqrt{1 - \cos^2 \varphi_1} = -\sqrt{2}/2$$

$$z_1 = R_1 / \cos \varphi_1 = 25\sqrt{2} = 35.21 \Omega$$

$$\bar{z}_1 = 2 \cos \varphi_1 + j 2 \sin \varphi_1 \Rightarrow \boxed{\bar{z}_1 = (25 - j25) \Omega}$$

$$b) I_1 = \frac{U}{z_1} = 10\sqrt{2} \text{ A}$$

$$I_2 = \frac{s_2}{U} = 1.5 \text{ A}$$

$$c) P_1 = P_1 I_1^2 = 5000 \text{ W}$$

$$P = P_1 + P_2 = 5600 \text{ W}$$

$$Q_2 = \sqrt{s_2^2 - P_2} = 450 \text{ VAR} \quad Q = Q_1 + Q_2 = -4550 \text{ VAR}$$

$$Q_1 = X_1 I_1^2 = -5000 \text{ VAR}$$

$$\bar{S} = P + jQ = (5600 - j4550) \text{ VA}$$

- a) 1p
b) 2p
c) 3p

⑤

a) $u(t) = 20 \sin(\omega t + \varphi_2)$ $\omega = 1000 \text{ rad/s}$

$$U = \frac{20}{\sqrt{2}} e^{j\varphi_2} = 10\sqrt{2} \text{ V}$$

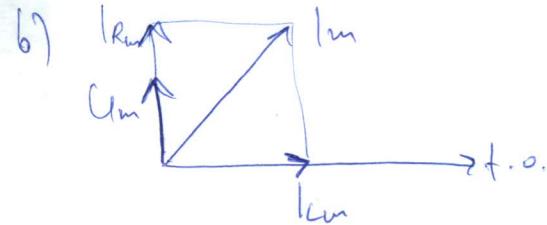
$$\bar{Z}_L = j\omega L = j \cdot 1000 \cdot 10 \cdot 10^{-3} = j10 \Omega$$

$$\bar{Z}_R = R = 10 \Omega$$

$$I_L = \frac{U}{Z_L} = \frac{j10\sqrt{2}}{j10} = \boxed{\sqrt{2} \text{ A}}$$

$$I_R = \frac{U}{Z_R} = \frac{j10\sqrt{2}}{10} = \boxed{j\sqrt{2} \text{ A}}$$

$$I = I_R + I_L = \boxed{\sqrt{2}(1+j) \text{ A}}$$

c) $\bar{S} = \bar{U} \bar{I}^* = j10\sqrt{2} \sqrt{2}(1-j) = 20(j-j^2) = 20(1+j) \text{ VA}$

$$\boxed{P = 20 \text{ W}} \quad \boxed{Q = 20 \text{ VAR}} \quad \boxed{S = 20\sqrt{2} \text{ VA}}$$

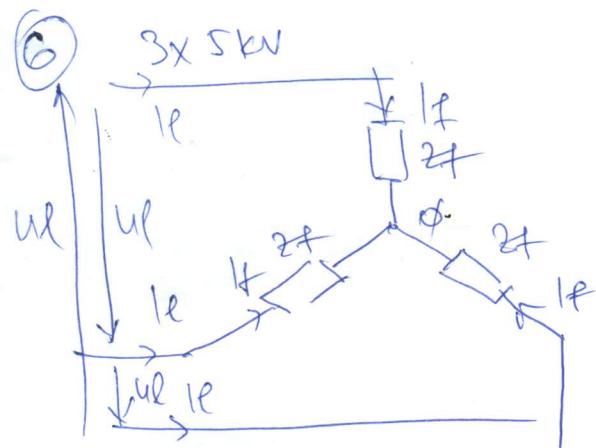
d) $i = \sqrt{2}, \sqrt{2} = 2 \text{ A} \Rightarrow I_m = 2\sqrt{2} \text{ A}$ $\varphi = \arctan \frac{\sqrt{2}}{\sqrt{2}} = \arctan 1 = \frac{\pi}{4}$

$\boxed{i(t) = 2\sqrt{2} \sin(\omega t + \frac{\pi}{4}) \quad \omega = 1000 \text{ rad/s}}$

$I_R = \sqrt{2} \text{ A} \Rightarrow I_m = 2 \text{ A} \quad \varphi_R = \frac{\pi}{2}$

$\boxed{i_R(t) = 2 \sin(\omega t + \varphi_R) \quad \omega = 1000 \text{ rad/s}}$

- a) 3p
b) 1p
c) 2p
d) 3p

$U_L = 5 \text{ kV}$

$I_f = U_f / Z_f = \frac{U_L}{\sqrt{3}} = \frac{5}{\sqrt{3}} \text{ kV}$

$Z_f = \sqrt{300^2 + (-400)^2} = 500 \Omega$

$I_f = \frac{U_f}{Z_f} = \frac{5 \cdot 10^3}{\sqrt{3} \cdot 500} = \frac{10\sqrt{3}}{3} \text{ A}$

$I_L = I_f = \frac{10\sqrt{3}}{3} \text{ A} = 5.77 \text{ A}$

$\cos \varphi = \frac{R}{Z_f} = \frac{300}{500} = 0.6$

$\sin \varphi = \frac{X}{Z_f} = \frac{-400}{500} = -0.8$

5b

$$\boxed{P = 3U_f I_f \cos \varphi = 30 \text{ kW}}$$

$$\boxed{Q = 3U_f I_f \sin \varphi = -40 \text{ kVAR}}$$

$$\boxed{S = 50 \text{ kVA} = 3U_f I_f}$$